FERWERDA KATA PRODUKTSCHAP VOOR VEE EN VLEES

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 5ης Μαρτίου 1980 *

Στην υπόθεση 265/78,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση προς το Δικαστήριο, του College van Beroep voor het Bedrijfsleven της Χάγης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

H. Ferwerda BV, Ρόττερνταμ,

και

Produktschap voor Vee en Vlees, Rijswijck,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 1957/69 της Επιτροπής, της 30ής Σεπτεμβρίου 1969, περί συμπληρωματικών τρόπων εφαρμογής που αφορούν την παροχή των επιστροφών στην εξαγωγή στον τομέα των προϊόντων που υπόκεινται σε ένα καθεστώς ενιαίων τιμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/004, σ. 220 επ.),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους A. O'Keeffe, πρόεδρο του πρώτου τμήματος, προεδρεύοντα, A. Touffait, πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, G. Bosco και T. Koopmans, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J.-P. Warner
γραμματέας: A. Van Houtte

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1978, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 21 Δεκεμβρίου 1978, το College van Beroep voor het Bedrijfsleven υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης, τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 5 του κανονισμού 1957/69 της Επιτροπής, της 30ής Σεπτεμβρίου 1969 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/004, σ. 220 επ.), περί συμπληρωματικών τρόπων εφαρμογής που αφορούν την παροχή των επιστροφών στην εξαγωγή στον τομέα των προϊόντων που υπόκεινται σε ένα καθεστώς ενιαίων τιμών.

2 Τα ερωτήματα αυτά έχουν ως εξής:

«1) Έχει το άρθρο 6, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1957/69 την έννοια ότι η αρχή της ασφαλείας του δικαίου, που καθιερώνεται με εσωτερικό νόμο ή εφαρμόζεται δυνάμει εσωτερικού νόμου, δεν μπορεί να αντιταχθεί σε αίτηση αποδόσεως επιστροφής;

2) Έχει το άρθρο 6, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1957/69 την έννοια ότι μια απόφαση, απαιτούσα την απόδοση επιστροφής, δεν μπορεί να εξετάζεται υπό το φως αρχής ασφαλείας του δικαίου, πηγάζουσας από το κοινοτικό δίκαιο;

3) Αν στα ερωτήματα I και II πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι δεν επιτρέπεται να γίνεται επίκληση, σε παρόμοιες περιπτώσεις, της αρχής της ασφαλείας του δικαίου του εθνικού ή του κοινοτικού δικαίου, το άρθρο 6, παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1957/69 παρεμβάλλει επίσης εμπόδια στην άσκηση αγωγής αποζημιώσεως, ασκηθείσας από τον εξαγωγέα κατά της διοικήσεως που ζήτησε την απόδοση της επιστροφής και ερειδόμενης στα ίδια πραγματικά περιστατικά και περιστάσεις που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν προσφυγή στην αρχή της ασφαλείας του δικαίου αν αυτή η προσφυγή δεν αποκλειόταν από το άρθρο 6, παράγραφος 5;»

3 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ ολλανδού εξαγωγέα κρεάτων, της εταιρίας Ferwerda και της αρμόδιας διοικητικής αρχής των Κάτω Χωρών που της ζητεί την απόδοση επιστροφών λόγω εξαγωγής για τις

οποίες είναι δεδομένο ότι χορηγήθηκαν και καταβλήθηκαν αχρεωστήτως κατόπιν εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 3 του κανονισμού της Επιτροπής 192/75, της 17ης Ιανουαρίου 1975, (PB 1975 L 25, σ. 1), περί λεπτομερειών εφαρμογής των επιστροφών λόγω εξαγωγής για τα γεωργικά προϊόντα. Κατά το εν λόγω άρθρο 3, η παράδοση για τον εφοδιασμό εντός της Κοινότητας πλοίων που έχουν ως προορισμό την εμπορική ναυσιπλοΐα ή αεροσκαφών που εξυπηρετούν τις διεθνείς γραμμές, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτικών γραμμών, εξομοιώνεται με εξαγωγή εκτός της Κοινότητας και παρέχει δικαίωμα σε επιστροφή λόγω εξαγωγής. Όπως προκύπτει από τη δικογραφία του εθνικού δικαστηρίου τα εξαχθέντα κρέατα είχαν ως προορισμό τον εφοδιασμό πλοίων που έφεραν τη σημαία των Κάτω Χωρών, τα οποία όμως βρίσκονταν στη θαλάσσια περιοχή των Βερμούδων έτσι ώστε δεν συνέτρεχε η προϋπόθεση του εφοδιασμού εντός της Κοινότητας ώστε να εξομοιωθεί με εξαγωγή απολαύουσα επιστροφής, ενώ, αφετέρου, οι Βερμούδες δεν αναφέρονται στον πίνακα των τρίτων χωρών προς τις οποίες η εξαγωγή παρέχει δικαίωμα σε επιστροφή. Αυτή η εσφαλμένη εφαρμογή έλαβε χώρα υπό περιστάσεις που οδηγούν το εθνικό δικαστήριο στο να πρέπει να αποφανθεί επί του αν αυτή οφείλεται στην ολλανδική διοίκηση ή στον ενδιαφερόμενο επιχειρηματία και υπό ποίες προϋποθέσεις τα εν λόγω ποσά μπορούν ή δεν μπορούν να αναζητηθούν από τον επιχειρηματία στον οποίο χορηγήθηκε η επιστροφή.

4 Το εθνικό δικαστήριο διερωτάται αν η υποχρέωση αποδόσεως που θεσπίζει το άρθρο 6, παράγραφος 5 του κανονισμού 1957/69 — υποχρέωση που έχει άμεσο αποτέλεσμα την έννομη τάξη των κρατών μελών — μπορεί να εξουδετερωθεί ή να περιορισθεί ως προς τα αποτελέσματά της από εθνικό κανόνα αντλούμενο από γενική αρχή του δικαίου. Η εταιρία Ferwerda ισχυρίστηκε, πράγματι, ότι η αγωγή που στρέφεται εναντίον της για απόδοση των επιστροφών λόγω εξαγωγής που εισέπραξε αχρεωστήτως ήταν αντίθετη προς την αρχή της ασφαλείας του δικαίου. Κατά το εθνικό δικαστήριο, η έννομη τάξη των Κάτω Χωρών αναγνωρίζει αυτή την αρχή ως ισχυρή άμυνα στο πλαίσιο αγωγής της διοικήσεως προς απόδοση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, όπως προκύπτει ιδίως από διάταξη του ολλανδικού «In- en Uitvoerwet» της 5ης Ιουλίου 1962 και από τις επεξηγήσεις που έδωσε η Ολλανδική Κυβέρνηση στην αιτιολογική έκθεση του εν λόγω νόμου.

5 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το εθνικό δικαστήριο επιθυμεί, στην ουσία, να πληροφορηθεί αν το κοινοτικό δίκαιο εν γένει και το άρθρο 6, παράγραφος 5 του κανονισμού 1957/69, ειδικότερα, εμποδίζουν την εφαρμογή μιας τέτοιας αρχής εθνικού δικαίου. Για την περίπτωση που αυτό θα ήταν δυνατό, το εν λόγω δικαστήριο επιθυμεί να πληροφορηθεί αν κανόνας της ίδιας φύσεως απαντάται στο κοινοτικό δίκαιο, τον οποίο τότε θα όφειλε να εφαρμόσει.

6 Η επιστροφή λόγω εξαγωγής που έλαβε η Ferwerda συνιστά οικονομικό όφελος χορηγηθέν κατ' εφαρμογή της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως και χρη-

ματοδοτούμενο από τους ίδιους πόρους της Κοινότητας στο γενικό πλαίσιο του συστήματος προϋπολογισμού που θεσπίζουν τα άρθρα 199 έως 209, που αποτελούν τις δημοσιονομικές διατάξεις της Συνθήκης ΕΟΚ.

7 Οι σχετικοί με τον καθορισμό και τους όρους εισπράξεως των οικονομικών επιβαρύνσεων που η Κοινότητα έχει αρμοδιότητα να θεσπίζει και που συνιστούν ειδικώς ιδίους πόρους, όπως οι δασμοί, γεωργικές εισφορές και τα νομισματικά εξισωτικά ποσά, καθώς και οι κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτώνται η χορήγηση και η εκκαθάριση των οικονομικών πλεονεκτημάτων των επιχειρηματιών εις βάρος του κοινοτικού προϋπολογισμού, θεσπίστηκαν με την απόφαση του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 1970 περί αντικαταστάσεως των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών από ιδίους πόρους των Κοινοτήτων (ΡΒ L 94, σ. 19, και άρθρο 124 της Πράξεως περί των όρων προσχωρήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών) και από τους κανονισμούς που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή της, καθώς και με τον κανονισμό 729/70 του Συμβουλίου, επίσης της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93 επ.) του οποίου οι διατάξεις επεκτάθησαν στα νομισματικά εξισωτικά ποσά με το άρθρο 2 του κανονισμού 2746/72 του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1972 (ΡΒ L 291, σ. 148). Αυτό το σύνολο κανόνων πρέπει να θεωρείται στο πλαίσιο του γενικού συστήματος των δημοσιονομικών διατάξεων της Συνθήκης, το οποίο, όπως και τα αντίστοιχα συστήματα εντός των κρατών μελών, κυριαρχείται από τη γενική αρχή της ισότητας η οποία απαιτεί σε όμοιες καταστάσεις να μη επιφυλάσσεται διαφορετική μεταχείριση εκτός αν η διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικά.

8 Έπεται ότι τα τέλη που τροφοδοτούν τον κοινοτικό προϋπολογισμό και τα δημοσιονομικά πλεονεκτήματα που επιβαρύνουν αυτό τον προϋπολογισμό πρέπει να ρυθμίζονται και να εφαρμόζονται έτσι ώστε να πλήττουν ομοιόμορφα και να ευνοούν ομοιόμορφα όλους αυτούς που συγκεντρώνουν τις οριζόμενες από την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση προϋποθέσεις για να πληγούν ή για να ευνοηθούν από αυτά. Αυτή η απαίτηση συνεπάγεται την έλλειψη διακρίσεων όσον αφορά τις τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις υπό τις οποίες, αφενός, οι επιχειρηματίες μπορούν να αμφισβητούν τους κοινοτικούς φόρους που τους επιβάλλονται, να ζητούν την απόδοσή τους σε περίπτωση αχρεωστήτου καταβολής ή να αξιώνουν το ευεργέτημα οικονομικών πλεονεκτημάτων κοινοτικής φύσεως τα οποία δικαιούνται και υπό τις οποίες, αφετέρου, οι διοικήσεις των κρατών μελών, που ενεργούν για λογαριασμό της Κοινότητας, μπορούν να εισπράττουν αυτές τις φορολογικές επιβαρύνσεις και, ενδεχομένως, να αναζητούν την απόδοση οικονομικών πλεονεκτημάτων που δεν χορηγήθηκαν νομίμως.

9 Το Συμβούλιο ακολούθησε αυτή την οδό ιδίως εκδίδοντας τον κανονισμό 1697/79 της 24ης Ιουλίου 1979 περί της «εκ των υστέρων» εισπράξεως εισαγωγι-

κών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από το φορολογούμενο, για εμπορεύματα που διασαφηνίστηκαν σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 254 επ.) και τον κανονισμό 1430/79 της 2ας Ιουλίου 1979 περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 011/015, σ. 162 επ.) οι οποίοι ωστόσο δεν ίσχυσαν παρά από την 1η Ιουλίου 1980. Η ήδη υφιστάμενη κανονιστική ρύθμιση και η ρύθμιση για την οποία γίνεται λόγος ανωτέρω δεν επιλύουν παρά μόνο μερικώς τα προβλήματα περί ίσης μεταχειρίσεως των υποκειμένων δικαίου σ' αυτό τον τομέα και ο κατ' ανάγκη τεχνικός και λεπτομερειακός χαρακτήρας αυτού του είδους των κανονιστικών ρυθμίσεων δεν επιτρέπει παρά μερική θεραπεία της ελλείψεώς του με την ερμηνεία από το Δικαστήριο.

10 Έπεται, όπως δέχθηκε το Δικαστήριο με την απόφαση της 21ης Μαΐου 1976 (υπόθεση 26/74, Roquette, Jurispr. 1976, σ. 677), ότι οι διαφορές οι σχετικές με την απόδοση ποσών εισπραχθέντων για λογαριασμό της Κοινότητας ανήκουν στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων και πρέπει να επιλύονται από αυτά κατ' εφαρμογή του εθνικού δικαίου στο μέτρο που το κοινοτικό δίκαιο δεν θέσπισε διατάξεις σ' αυτό τον τομέα. Σ' αυτό το πλαίσιο, εναπόκειται στα δικαστήρια των κρατών μελών να διασφαλίζουν, κατ' εφαρμογή της αρχής της συνεργασίας που καθιερώνει το άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΟΚ, την έννομη προστασία που απορρέει από το άμεσο αποτέλεσμα των κοινοτικών διατάξεων, τόσο όταν αυτές συνεπάγονται υποχρεώσεις των υποκειμένων δικαίου όσο όταν τους παρέχουν δικαιώματα. Εναπόκειται έτσι στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους να ορίζει τα αρμόδια δικαιοδοτικά όργανα και να ρυθμίζει τις διαδικαστικές λεπτομέρειες εφαρμογής των μέσων έννομης προστασίας που έχουν ως προορισμό τη διασφάλιση των δικαιωμάτων που τα υποκείμενα δικαίου αντλούν από το άμεσο αποτέλεσμα του κοινοτικού δικαίου, νοουμένου ότι αυτές οι λεπτομέρειες εφαρμογής δεν μπορούν να είναι λιγότερο ευνοϊκές από αυτές που αφορούν παρόμοια μέσα έννομης προστασίας εσωτερικής φύσεως και ότι σε καμιά περίπτωση αυτές οι λεπτομέρειες εφαρμογής δεν θα μπορούν να ρυθμίζονται κατά τρόπο που να καθιστά στην πράξη αδύνατη την άσκηση των δικαιωμάτων που τα εθνικά δικαστήρια έχουν την υποχρέωση να διασφαλίζουν.

11 Οι ανωτέρω σκέψεις βρήκαν, μεταξύ άλλων, την έκφρασή τους στον κανονισμό του Συμβουλίου 729/70, που προαναφέρθηκε, και του οποίου το άρθρο 8 προβλέπει ρητώς την υποχρέωση για τα κράτη μέλη, ενεργούντα για λογαριασμό της Κοινότητας, να ανακτήσουν τα απωλεσθέντα εξ αιτίας ανωμαλιών ή αμελειών ποσά, προσθέτει, όμως, ότι αυτή η ανάκτηση θα πραγματοποιηθεί «σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις».

12 Όπως, ωστόσο, προκύπτει από αυτές τις σκέψεις η ρητή παραπομπή στις εθνικές νομοθεσίες υποβάλλεται στα ίδια όρια που αφορούν τη σιωπηρή παραπο-

μπή της οποίας η ανάγκη αναγνωρίστηκε ελλείψει κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, κατά την έννοια ότι η εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να μην εισάγει διακρίσεις σε σχέση με τις διαδικασίες που αφορούν την επίλυση διαφορών της ιδίας φύσεως, αλλά καθαρώς εθνικών, και ότι οι διαδικαστικές λεπτομέρειες εφαρμογής δεν μπορούν να καταλήγουν στο να καθιστούν στην πράξη αδύνατη την άσκηση των παρεχόμενων από το κοινοτικό δίκαιο δικαιωμάτων.

13 Κατ' εφαρμογή αυτών των κανόνων, το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση της 28ης Ιουνίου 1977 (υπόθεση 118/76, Balkan, Jurispr. 1977, σ. 1177) ότι, ακόμα και όταν το σύνολο των διατυπώσεων που συνδέονται με την αναζήτηση κοινοτικών τελών ανατίθεται στις διοικήσεις των κρατών μελών, η εφαρμογή εθνικού κανόνα επιείκειας (Härteklausel), που θα επέτρεπε στη διοίκηση να παραιτηθεί των οφειλόμενων φόρων, αποκλείεται, προκειμένου περί κοινοτικών τελών, στην περίπτωση που «θα είχε ως αποτέλεσμα να τροποποιήσει το περιεχόμενο των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, των σχετικών με τη βάση, τις προϋποθέσεις επιβολής του φόρου ή με το ποσό τέλους θεσπισθέντος από αυτό».

14 Πρέπει, συνεπώς, να ερευνηθεί αν η γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου ή η ειδική διάταξη αυτού παρεμβάλλει εμπόδια στην εφαρμογή του εθνικού κανόνα που αναφέρει το παραπέμπον δικαστήριο. Η εξέταση αυτού του ερωτήματος καταδεικνύει ότι αυτό δεν συμβαίνει.

15 Σχετικώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οποιαδήποτε σκέψη που μία από τις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών συνάγει ή επιτρέπει να συναχθεί από την αρχή της ασφαλείας του δικαίου δεν μπορεί, σε καμιά περίπτωση, να εμποδίζει την αγωγή αποδόσεως κοινοτικών οικονομικών πλεονεκτημάτων, μη νομίμως χορηγηθέντων. Πρέπει να εξετάζεται, σε κάθε περίπτωση, αν αυτή η εφαρμογή δεν διακυβεύει την ίδια τη βάση του κανόνα που επιβάλλει αυτή την απόδοση και δεν καταλήγει στο να την καθιστά στην πράξη αδύνατη.

16 Από τις σκέψεις του εθνικού δικαστηρίου συνάγεται ότι η αρχή της ασφαλείας του δικαίου στην οποία αναφέρεται βρίσκει την έκφρασή της, όσον αφορά την αναζήτηση από τη δημόσια αρχή επιστροφών λόγω εξαγωγής μη νομίμως χορηγηθεισών, στο άρθρο 9, παράγραφος 1, του In- en Uitvoerwet, κατά το οποίο «η επιστροφή μπορεί να ανακληθεί αν τα πληροφοριακά στοιχεία που παρασχέθηκαν προς χορήγησή της φαίνονται ανακριβή ή μη πλήρη σε τέτοιο σημείο ώστε μια άλλη απόφαση θα είχε εκδοθεί αν οι πραγματικές περιστάσεις ήταν πλήρως γνωστές κατά την εξέτασή της».

17 Παρόλον ότι δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να ερμηνεύσει στο πλαίσιο αιτήσεως για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως τη σχετική εθνική διάταξη ούτε να

καθορίσει το ακριβές περιεχόμενό της, πρέπει, ωστόσο, να διαπιστωθεί ότι, κατ' εφαρμογή αρχής ασφαλείας του δικαίου, αντλούμενης από το εθνικό δίκαιο, δυνάμει της οποίας αχρεωστήτως χορηγηθέντα σε επιχειρηματία οικονομικά οφέλη δεν μπορούν να αναζητηθούν εις βάρος του όταν η πλάνη δεν οφείλεται σε ανακριβείς πληροφορίες παρασχεθείσες από το δικαιούχο ή όταν, ακόμα και αν αυτές οι πληροφορίες ήσαν ανακριβείς, αλλά παρασχέθησαν καλή τη πίστει, η πλάνη μπορούσε ευχερώς να αποφευχθεί, δεν προσκρούει, στο σημερινό στάδιο εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου, σε γενική αρχή αυτού του δικαίου.

18 Απομένει, εντούτοις, να εξεταστεί αν το άρθρο 6 του κανονισμού 1957/69, και ειδικότερα η παράγραφος 5 αυτής της διατάξεως, της οποίας ζητείται η ερμηνεία, συνιστά ειδικό κείμενο που αποτελεί εξαίρεση από την παραπομπή στο εθνικό δίκαιο και υποκαθιστά σ' αυτό κοινοτικό κανόνα επιβάλλοντα την ανεπιφύλακτη υποχρέωση του επιχειρηματία για τον οποίο πρόκειται να αποδώσει την εκ πλάνης χορηγηθείσα επιστροφή.

19 Ο κανονισμός 1957/69 θεσπίζει τρόπους εφαρμογής που συμπληρώνουν αυτούς που ήδη προβλέπουν άλλοι κανονισμοί του Συμβουλίου και της Επιτροπής και ειδικότερα ο κανονισμός του Συμβουλίου 441/69 της 4ης Μαρτίου 1969 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/004, σ. 95 επ.) όσον αφορά τη χορήγηση επιστροφών λόγω εξαγωγής. Αφορά ορισμένο αριθμό ειδικών καταστάσεων, όπως την περίπτωση προϊόντων των οποίων η εξαγωγή απολαύει επιστροφής, αλλά τα οποία προ της εξαγωγής τους υφίστανται μεταποίηση, και επιτρέπει σ' αυτή την περίπτωση, — σε συνδυασμό με τις διατάξεις του κανονισμού του Συμβουλίου 441/69 και του κανονισμού της Επιτροπής 1041/67, της 21ης Δεκεμβρίου 1967 (ΡΒ 314, σ. 9), που έκτοτε αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό της Επιτροπής 192/75, της 17ης Ιανουαρίου 1975 (ΡΒ L 25, σ. 1) αντικατασταθέντα από τον κανονισμό 2730/79, της 29ης Νοεμβρίου 1979 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/027, σ. 70 επ.) — τη μερική ή την ολική προκαταβολή της επιστροφής. Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1 του κανονισμού 1957/69, το όφελος ενός εκ των καθεστώτων που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 του κανονισμού 441/69 — δηλαδή η προκαταβολή της επιστροφής — εξαρτάται, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, από τη σύσταση εγγυήσεως. Αυτή η εγγύηση έχει ως προορισμό να διασφαλίσει ότι, εντός ορισμένης προθεσμίας, θα προσκομισθεί η απόδειξη ότι τα προϊόντα ή εμπορεύματα έφθασαν στον προορισμό για τον οποίο χορηγήθηκε η επιστροφή.

Η παράγραφος 5 του ιδίου άρθρου ορίζει ότι «το πληρωμένο ποσό της επιστροφής, προσαυξανόμενο, ενδεχομένως, αποδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, όταν οι αποδείξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν κομίζονται μέσα στις απαιτούμενες προθεσμίες. Στην περίπτωση αυτή αν το ποσό αυτό δεν αποδίδεται παρά το ότι ζητείται, η προηγουμένως συσταθείσα εγγύηση παρακρατείται».

20 Χωρίς να παρίσταται ανάγκη να αποφασιστεί αν η παράγραφος 5 του άρθρου 6 αφορά κατάσταση όπως η προκειμένη, αρκεί η διαπίστωση ότι δεν μπορεί να συναχθεί από τους όρους της παραγράφου 5, και ειδικότερα από τις μόνες λέξεις «σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου» ότι αυτή η διάταξη αποσκοπούσε στο να θεσπίσει, για τις διαφορές που θα προέκυπταν από τις ειδικές καταστάσεις που ρυθμίζει ο κανονισμός του Συμβουλίου 441/69 και οι κανονισμοί της Επιτροπής 1041/67, 192/75 και 2730/79 (που προαναφέρθηκαν) ειδικό κοινοτικό σύστημα ως προς την απαίτηση αχρεωστήτου, ενώ σε όλες τις άλλες διαφορές, που αποβλέπουν στην απόδοση επιστροφών, λόγω ελλείψεως κοινοτικών διατάξεων, έχουν εφαρμογή οι κοινοτικοί κανόνες.

21 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις έπεται ότι πρέπει στο πρώτο ερώτημα να δοθεί η απάντηση ότι, το κοινοτικό δίκαιο, στο παρόν στάδιο εξελίξεώς του, και το άρθρο 6, παράγραφος 5, του κανονισμού 1957/69 ειδικότερα, δεν εμποδίζουν, στις διαφορές που αφορούν την αναζήτηση από τις αρχές των κρατών μελών αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σε επιχειρηματίες, ως επιστροφές λόγω εξαγωγής, την εφαρμογή της αρχής της ασφαλείας του δικαίου, που αντλείται από το εθνικό δίκαιο δυνάμει της οποίας οικονομικά πλεονεκτήματα χορηγηθέντα εκ πλάνης από τη δημόσια αρχή δεν μπορούν να αναζητηθούν αν η πλάνη δεν οφείλεται σε ανακριβείς πληροφορίες παρασχεθείσες από το δικαιούχο ή αν η εν λόγω πλάνη, παρόλον ότι οι πληροφορίες υπήρξαν ανακριβείς αλλά παρασχέθηκαν καλή τη πίστει, μπορούσε ευχερώς να αποφευχθεί.

22 Όπως προκύπτει από τη διατύπωση του δευτέρου και τρίτου ερωτήματος, κατόπιν της διδόμενης στο πρώτο ερώτημα απαντήσεως, αυτά δεν έχουν πλέον αντικείμενο.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1978, πρωτοκολληθείσα στις 21 Δεκεμβρίου 1978, το College van Beroep voor het Bedrijfsleven, αποφαίνεται:

Το κοινοτικό δίκαιο, στο παρόν στάδιο εξελίξεώς του, και το άρθρο 6, παράγραφος 5, του κανονισμού 1957/69 ειδικότερα, δεν εμποδίζουν, στις διαφορές που αφορούν την αναζήτηση από τις αρχές των κρατών μελών αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σε επιχειρηματίες, ως επιστροφές λόγω εξαγωγής, την εφαρμογή της αρχής της ασφαλείας του δικαίου, που αντλείται από το εθνικό δίκαιο

δυνάμει της οποίας οικονομικά πλεονεκτήματα χορηγηθέντα εκ πλάνης από τη δημόσια αρχή δεν μπορούν να αναζητηθούν αν η πλάνη δεν οφείλεται σε ανακριβείς πληροφορίες παρασχεθείσες από το δικαιούχο ή αν η εν λόγω πλάνη, παρόλον ότι οι πληροφορίες υπήρξαν ανακριβείς αλλά παρασχέθηκαν καλή τη πίστει, μπορούσε ευχερώς να αποφευχθεί.

O'Keeffe Touffait Mertens de Wilmars Pescatore

Mackenzie Stuart Bosco Koopmans

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Μαρτίου 1980.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο προεδρεύων,
A. O'Keeffe
πρόεδρος του πρώτου τμήματος